

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMMN007 A nyelvtudomány intézményrendszere ea.

Tantárgy neve: A nyelvtudomány intézményrendszere	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN007 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Pethő József főiskolai tanár	
Közreműködő oktató(k): Pethő József főiskolai tanár	
Tantárgyi egység: A nyelvtudomány intézményrendszere ea.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN007 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: IÓ (A szak kerestféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 1 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): Az előadás a magyar nyelvtudomány intézményrendszerét (főbb kutatóhelyeit, folyóiratait, szótári alpműveit stb.) tekinti át. Átfogó képet nyújt azokról az intézményekről (MTA Nyelvtudományi Intézet, egyetemi és főiskolai nyelvészeti tanszékek), amelyekben nyelvészeti kutatás és oktatás folyik. Ismerteti a legfontosabb magyar nyelvészeti folyóiratokat, könyvsorozatokot, kézikönyveket, tudományos társaságokat, állandó rendezvényeket, kongresszusokat. Kitekintésül röviden foglalkozik a nyelvi ismeretterjesztés intézményeivel, folyóirataival, rendezvényeivel is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Tájékozott a magyar nyelvtudományi hagyomány legfontosabb szövegeinek és alkotóinak körében. Európai és kulturális kontextusokra való kitekintéssel ismeri a magyar nyelv történeti folyamatainak és jelentős korszakainak sajátosságait. <i>képesség:</i> Képes a magyar nyelv műfajilag sokszínű szövegeit és az ezekhez kapcsolódó kulturális jelenségeket értelmezni. Képes átlátni a magyar nyelvi és irodalmi hagyományok szerepét a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítésében, és elhelyezni e jelenségeket a szakterülete szempontjából releváns hazai, európai kontextusban. <i>attitűd:</i> Törekszik szakmai nyelvtudásának fejlesztésére. Tudatosan képviseli a megismert szaknyelvi és kommunikációs normákat, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok nyelvtudományi kontextusából következő lehetséges szakmai értékeléseinek és etikai következményeinek. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a nyelvtudomány dolgozik.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:	

1. Az MTA Nyelvtudományi Intézetének története, szervezeti egységei, mai tevékenysége I.
2. Az MTA Nyelvtudományi Intézetének története, szervezeti egységei, mai tevékenysége II.
3. Az MTA Nyelvtudományi Intézetének története, szervezeti egységei, mai tevékenysége III.
4. Egyetemi és főiskolai magyar nyelvészeti tanszékek; a szomszédos országok magyar nyelvi intézetei I.
5. Egyetemi és főiskolai magyar nyelvészeti tanszékek; a szomszédos országok magyar nyelvi intézetei II.
6. A Magyar Nyelvtudományi Társaság: története, tevékenysége, díjai stb.
7. Magyar nyelvészeti folyóiratok: Magyar Nyelv, Nyelvtudományi Közlemények
8. Magyar nyelvészeti folyóiratok: Magyar Nyelvőr, Édes Anyanyelvünk
9. A magyar nyelv elektronikus adatbázisai I.
10. A magyar nyelv elektronikus adatbázisai II.
11. A magyar nyelv nagyszótárának története
12. A Nagyszótár eddigi köteteinek formai sajátosságai, használatának módja
13. A Nagyszótár elektronikus korpusza és az abban való kutatás módszerei
14. A félév során elhangzottak összefoglalása, felkészítés a kollokviumra

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat.

Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Kiefer Ferenc–Gósy Mária (szerk.) 2000. *Helyzetkép a magyar nyelvtudományról*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Bp.

Kiss Lajos 2001. *A Nyelvtudományi Intézet fél évszázada (1949–1999)*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Bp.

Kiss Jenő: Három feladat: Százéves a Magyar Nyelvtudományi Társaság. Elérhető: http://www.mta.hu/index.php?id=634&tt_news=915

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Benkő Loránd 2010. *Magyar nyelvtudósok a XX. században*. Argumentum, Bp.

Kiss Jenő: 2004. *A magyar nyelv az Európai Unióban*. In: 25 év anyanyelvünk szolgálatában. Akadémiai, Bp., 26–40.
Minya Károly 2005. *Rendszerváltás – normaváltás*. Tinta Könyvkiadó, Bp.